

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร
Factors Affecting Diligence in Learning of Mathayom Suksa 3 Students
under the Jurisdiction of SamutSakhon Primary Educational
Service Area Office

วิญญ์มนต์ มุทรวัตร¹ ชวนชัย เชื้อสาธุชน² และเชาว์ประภา เชื้อสาธุชน³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 506 คน ตัวแปรพยากรณ์มี 7 ตัว ได้แก่ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย การส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้ปกครอง แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน ความเชื่ออำนาจภายในตน และเจตคติต่อความขยันหมั่นเพียรในการเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า

ตัวแปรพยากรณ์ทั้ง 7 ตัว ได้แก่ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย การส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้ปกครอง แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน ความเชื่ออำนาจภายในตน และเจตคติต่อความขยันหมั่นเพียรในการเรียน มีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรง กับความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สามารถร่วมกันพยากรณ์ความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนได้ร้อยละ 49.9 และตัวแปรพยากรณ์ที่ดีของความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียน มี 4 ตัวแปร เรียงตามลำดับความสำคัญ ดังนี้ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความเชื่ออำนาจภายในตน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู และการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย

คำสำคัญ ความขยันหมั่นเพียรในการเรียน ปัจจัยที่ส่งผล นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

¹ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี เลขที่ 279 หมู่ 1 ตำบลกุดแห่ อำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร 35120 E-mail : nengneng007@gmail.com

² รองศาสตราจารย์ ดร., คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี : ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร., คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี : กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

Abstract

The purposes of this study were to investigate the variables affecting diligence in learning of Mathayom Suksa 3 students under the jurisdiction of SamutSakhon Primary Educational Service Area Office. The samples for the study were 506 Mathayom Suksa 3 students. Seven predicting variables were the relationship between the teacher and students, democratic rearing, parents' learning promotion, achievement motivation, future orientation and self-control, internal locus of control, and attitude toward diligence in learning. The research instrument was a questionnaire and the data were analyzed using basic statistics and multiple regression analysis.

The research findings were as follows:

The seven predicting variables: the relationship between the teacher and students, democratic way of rearing, parents' promotion in learning, motivation on learning achievement, future-oriented endeavor, and self-control, belief in self-power and attitude toward diligence in learning form a linear relationship with diligence in learning of Mathayom Suksa 3 students and is able to predict diligence in learning of the students with 49.9 % accuracy, and there are four good predicting variables on diligence in learning of the students ranging in degree of significance namely: achievement motivation, internal locus of control, relationship between the students and the teachers, and democratic rearing.

Keywords Diligence in Learning, Factors Affecting, Mathayom Suksa 3 Students

บทนำ

นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เป็นช่วงที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับการศึกษาภาคบังคับ ซึ่งเด็กที่สำเร็จการศึกษาในระดับนี้แล้ว ส่วนใหญ่จะต้องไปศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือสายอาชีพในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพต่อไป และต้องใช้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในการสอบเข้าศึกษาต่อ แต่ผลจากการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐาน (Ordinary National Educational Test หรือ O - NET) เพื่อประเมินคุณภาพการศึกษาในปีการศึกษา 2556 ที่ผ่านมา พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนทั้งประเทศโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำกว่า 50 เปอร์เซนต์ เกือบทุกวิชา (ไทยรัฐออนไลน์ 2557 : ไม่มีเลขหน้า) ซึ่งถือว่าเป็นห่วงอย่างมาก โดยสาเหตุอาจมาจากหลายปัจจัยด้วยกัน เช่น เหตุที่เกิดมาจากนักเรียนขาดความขยันหมั่นเพียรในการเรียน ไม่สนใจในเรื่องของการเรียน ขาดแรงจูงใจในการศึกษาเล่าเรียน ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนมีอยู่หลายปัจจัย ผลการวิจัยพบว่า การอบรมเลี้ยงดูก็มีส่วนสำคัญ เด็กที่ทางบ้านเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยจะพัฒนาบุคลิกภาพอย่างเต็มที่ เพราะได้ฟังคำแนะนำจากผู้ใหญ่ ซึ่งทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ โดยเฉพาะพฤติกรรมด้านความขยันหมั่นเพียรในการเรียน โดยสอดคล้องกับงานวิจัยของ Hurlock (1964 : 661, อ้างถึงใน นุชนาท เนติพัฒน์ 2550 : 2) ชัชลิณี จุงพิวัฒน์ (2547 : 78) และจงลักษณ์ สีหาราช (2548 : 87) แต่สาเหตุหลักของปัญหานี้หลักเสียไม่ได้เลยว่าจะเกี่ยวข้องกับนักเรียน ครู การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและสื่อการเรียนการสอน ดังนั้นจึงต้องดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อพัฒนาและแก้ปัญหาดังกล่าว ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอน จึงสนใจที่จะศึกษาว่ามีตัวแปร

ใต้วงที่มีอิทธิพลต่อความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยคาดหวังว่าผลที่ได้จากการศึกษาจะเป็นแนวทางในการพัฒนานักเรียนให้เป็นผู้มีความ ขยันหมั่นเพียร มุ่งมั่น ทุ่มเท ในการเรียน พัฒนาตนเองให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ ช่วยยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของตนเอง โรงเรียน เขตพื้นที่การศึกษา และประเทศชาติให้สูงขึ้น และเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศให้มีความ เจริญก้าวหน้าต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในกลุ่มลักษณะสถานการณ์ ได้แก่ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย และการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้ปกครอง ตัวแปรในกลุ่มจิตลักษณะเดิม ได้แก่ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน และความเชื่ออำนาจภายในตน และตัวแปรในกลุ่มจิตลักษณะ ตามสถานการณ์ ได้แก่ เจตคติต่อความขยันหมั่นเพียรในการเรียนกับความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3
2. เพื่อค้นหาตัวพยากรณ์ที่ดีของความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
3. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 โรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร จำนวน 2,802 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรพยากรณ์ แบ่งเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ 1) กลุ่มลักษณะสถานการณ์ คือ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียน กับครู การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย และการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้ปกครอง 2) กลุ่มจิตลักษณะเดิม คือ แรงจูงใจ ใฝ่สัมฤทธิ์ ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน และความเชื่ออำนาจภายในตน และ 3) กลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์ คือ เจตคติต่อความขยันหมั่นเพียรในการเรียน
2. ตัวแปรเกณฑ์ ได้แก่ ความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

สมมุติฐานการวิจัย

1. ตัวแปรในกลุ่มลักษณะสถานการณ์ ได้แก่ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย และการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้ปกครอง ตัวแปรในกลุ่มจิตลักษณะเดิม ได้แก่ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ลักษณะมุ่งอนาคต และควบคุมตน และความเชื่ออำนาจภายในตน ตัวแปรในกลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์ คือ เจตคติต่อความ ขยันหมั่นเพียรในการเรียน มีความสัมพันธ์ในเชิงเส้นตรงกับความขยันหมั่นเพียรในการเรียน
2. ตัวแปรในกลุ่มลักษณะสถานการณ์ ได้แก่ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย และการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้ปกครอง ตัวแปรในกลุ่มจิตลักษณะเดิม ได้แก่ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ลักษณะมุ่งอนาคตและ ควบคุมตน และความเชื่ออำนาจภายในตน ตัวแปรในกลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์ คือ เจตคติต่อความขยันหมั่นเพียร ในการเรียน เป็นตัวแปรพยากรณ์ที่ดีของความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาสังเคราะห์ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความขยันหมั่นเพียรในการเรียน มีจำนวน 8 ตัวแปร ได้แก่ ความขยันหมั่นเพียรในการเรียน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย การส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้ปกครอง แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน ความเชื่ออำนาจภายในตน และเจตคติต่อความขยันหมั่นเพียรในการเรียน

2. ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนที่กำลังเรียนอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ประจำปีภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 506 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดย 1) จัดกลุ่มโรงเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม ตามขนาดของโรงเรียน (เล็ก กลาง และใหญ่) 2) คำนวณจำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละขนาดโรงเรียน 3) คำนวณหาจำนวนห้องเรียนของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละขนาดโรงเรียน 4) สุ่มนักเรียนในแต่ละห้องเรียนตามขนาดของโรงเรียน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบวัด ชนิดมาตราการประเมิน 5 ระดับ ได้แก่ จริงมากที่สุด ค่อนข้างจริง ปานกลาง ไม่ค่อยจริง และไม่จริงเลย จำนวน 8 ฉบับ คือ แบบวัดความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียน แบบวัดสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู แบบวัดการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย แบบวัดการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้ปกครอง แบบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ แบบวัดลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน แบบวัดความเชื่ออำนาจภายในตน และแบบวัดเจตคติต่อความขยันหมั่นเพียรในการเรียน มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 21 ถึง .79 มีค่าความเชื่อถือได้ตั้งแต่ .76 ถึง .89 และมีความแม่นยำเชิงโครงสร้าง โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ของแบบวัดทั้ง 8 ฉบับ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ ตั้งแต่ .67 ถึง 1.31

4. การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตัวเอง ระหว่างวันที่ 16-29 กันยายน พ.ศ. 2557 โดยก่อนการเก็บรวบรวมข้อมูลได้ทำการอธิบายวัตถุประสงค์ของการวิจัย รวมทั้งอธิบายขั้นตอนในการทำแบบวัดให้กลุ่มตัวอย่างเข้าใจ และเมื่อเสร็จเรียบร้อยแล้วทำการเก็บรวบรวมแบบวัดกลับคืนภายในวันเดียวกัน

การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

สรุปผลการวิจัย

1. ตัวแปรพยากรณ์ทั้ง 7 ตัว ได้แก่ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย การส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้ปกครอง แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน ความเชื่ออำนาจภายในตน และเจตคติต่อความขยันหมั่นเพียรในการเรียน มีความสัมพันธ์ในเชิงเส้นตรง กับความขยันหมั่นเพียรในการเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ .707 แสดงว่า ตัวแปรพยากรณ์ทั้ง 7 ตัวนี้ร่วมกัน สามารถพยากรณ์ความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนได้ร้อยละ 49.9 ค่า β ของการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยติดลบเพราะเป็นตัวแปรพยากรณ์ที่ตีเมื่อร่วมกับตัวแปรพยากรณ์ที่ดีตัวอื่น ๆ แต่ถ้าเป็นตัวแปรพยากรณ์ตัวเดียวอาจไม่ใช่ตัวแปรพยากรณ์ที่ดี รายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเมื่อใช้ตัวแปรในกลุ่มลักษณะสถานการณ์ตัวแปรในกลุ่มจิตลักษณะเดิม และตัวแปรในกลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์ เป็นตัวแปรพยากรณ์ และใช้ตัวแปรความขยันหมั่นเพียรในการเรียนเป็นตัวแปรเกณฑ์

ตัวแปรพยากรณ์	ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย		t	p
	b	β		
กลุ่มลักษณะสถานการณ์				
- สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู	.165	.165	3.954	.000
- การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย	-.118	-.157	-2.681	.008
- การส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้ปกครอง	.023	.023	.438	.661
กลุ่มจิตลักษณะเดิม				
- แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	.403	.337	5.243	.000
- ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน	.111	.110	1.568	.117
- ความเชื่ออำนาจภายในตน	.198	.208	3.120	.002
กลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์				
- เจตคติต่อความขยันหมั่นเพียรในการเรียน	.080	.079	1.185	.237
a = 9.670 R = .707 R ² = .499 SE _{est} = 5.928 F = 70.947 p = .000				

2. ตัวแปรพยากรณ์ที่ดีของความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียน มี 4 ตัว เรียงตามลำดับความสำคัญ ดังนี้ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X_4) ความเชื่ออำนาจภายในตน (X_6) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู (X_1) และการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (X_2) ซึ่งตัวแปรพยากรณ์ชุดนี้ร่วมกัน สามารถพยากรณ์ความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนได้ร้อยละ 49.4 และมีค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์เท่ากับ 5.928 แต่เมื่อตัวแปรพยากรณ์ X_4 , X_6 , X_4 , X_6 , X_1 และ X_4 , X_6 , X_1 , X_2 ร่วมกันทำให้ค่า R^2_{Change} ลดลงเรื่อย ๆ รายละเอียดดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ที่ได้รับคัดเลือกเข้าสู่สมการถดถอยตามลำดับขั้นในการพยากรณ์ความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียน และผลการทดสอบความมีนัยสำคัญของสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ที่เพิ่มขึ้น

ตัวแปรพยากรณ์	R	R ²	R ² _{Change}	F _{Change}	p	b	β
X_4	.668	.446	.446	405.241	.000	.800	.668
X_4, X_6	.692	.478	.033	31.618	.000	.544	.454
X_4, X_6, X_1	.698	.488	.009	9.135	.003	.459	.383
X_4, X_6, X_1, X_2	.703	.494	.006	6.326	.012	.488	.301
a = 9.670 SE _{est} = 5.928							

3. สมการพยากรณ์ความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียน เขียนในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$Y' = 10.034 + .488 X_4 + .287 X_6 + .172 X_1 - .093 X_2$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Z'_y = .407 Z_{X_4} + .301 Z_{X_6} + .171 Z_{X_1} - .123 Z_{X_2}$$

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์และสรุปผลการวิจัย สามารถอภิปรายผลตามผลการตรวจสอบสมมติฐานการวิจัยแต่ละข้อได้ดังนี้

1. สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 กล่าวว่า “ตัวแปรในกลุ่มลักษณะสถานการณ์ ได้แก่ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย และการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้ปกครอง ตัวแปรในกลุ่มจิตลักษณะเดิม ได้แก่ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน และความเชื่ออำนาจภายในตน ตัวแปรในกลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์ คือ เจตคติต่อความขยันหมั่นเพียรในการเรียน มีความสัมพันธ์ในเชิงเส้นตรงกับความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียน”

จากการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ พบว่า ตัวแปรในกลุ่มลักษณะสถานการณ์ ได้แก่ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย และการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้ปกครอง ตัวแปรในกลุ่มจิตลักษณะเดิม ได้แก่ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน และความเชื่ออำนาจภายในตน ตัวแปรในกลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์ คือ เจตคติต่อความขยันหมั่นเพียรในการเรียน มีความสัมพันธ์กันในเชิงเส้นตรงกับความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั่นคือตัวแปรต้นทั้ง 7 ตัวมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับตัวแปรตาม ดังนั้น ผลการวิจัยนี้จึงสนับสนุนสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นุชนาท เนติพัฒน์ (2550 : 104) ที่ได้ทำการศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนในเครือมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียล แห่งประเทศไทย พบว่า ตัวแปรสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย การส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้ปกครอง แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เจตคติต่อการเรียน มีอิทธิพลเชิงบวกต่อความขยันหมั่นเพียรในการเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชัชลิณี จุงพิวัฒน์ (2547 : 78) ที่ได้ทำการศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลการวิจัยพบว่า ตัวแปรสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับงานวิจัยของ Bush (1942 : 153, อ้างถึงใน ชัชลิณี จุงพิวัฒน์ 2547 : 45) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน พบว่า ครูที่พยายามทำความเข้าใจกับเด็ก ให้ความเห็นอกเห็นใจเด็ก รู้จักส่งเสริมการเรียนรู้ตามความต้องการและความสนใจของเด็กจะทำให้เด็กเรียนได้ดี มีความขยันหมั่นเพียรในการเรียน สอดคล้องกับ จงลักษณ์ สีหาราช (2548 : 87) ที่ได้ทำการศึกษาเพื่อพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อความมานะอดทนในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยส่งอิทธิพลทางตรงต่อความมานะอดทนในการเรียนของนักเรียน สอดคล้องกับ พิทักษ์ วงแหวน (2546 : ก-ข) ที่ได้ทำการศึกษาปัจจัยทุกระดับที่ส่งผลต่อพฤติกรรมใฝ่เรียน

ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ ผลการวิจัยพบว่า ตัวแปร การส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้ปกครอง แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ลักษณะมุ่งอนาคต ความเชื่ออำนาจภายในตน เจตคติต่อการเรียน มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมใฝ่เรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุนทรียา ยอดไกรศรี (2547 : 91) ที่ทำการวิจัยเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อความขยันหมั่นเพียรในการเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดอุดรธานี ผลการวิจัยพบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ จงลักษณ์ สีหาราช (2548 : 87) ที่ได้ทำการวิจัยเพื่อพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อความมานะอดสาหะในการเรียนของ นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การควบคุมตนเอง ส่งอิทธิพลทางตรงต่อความมานะ อดสาหะในการเรียนของนักเรียน สอดคล้องกับ วราภรณ์ ทองสว่างแจ้ง (2549 : 107-108) ที่ทำการวิจัยเพื่อพัฒนา โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของลักษณะมุ่งอนาคตและความมานะอดสาหะในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ตอนปลาย ผลการวิจัยพบว่า ตัวแปรลักษณะมุ่งอนาคต มีอิทธิพลทางตรงต่อความมานะอดสาหะในการเรียน อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับงานวิจัยของ อมรรัตน์ กรมรินทร์ (2553 : 68) ที่ได้ทำการวิจัยเพื่อ เปรียบเทียบความมุ่งมั่นในการเรียนและเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่มีความเชื่อมั่นในตนเองสูงมีความมุ่งมั่นในการเรียนสูง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภาภรณ์ ศศิดิลภรณ์ (2543 : 82) ที่ได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับ ความอดสาหะในการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี ผลการวิจัยพบว่า เจตคติต่อการเรียน มีความสัมพันธ์กับความอดสาหะในการเรียนของนักเรียน

2. สมมติฐานข้อที่ 2 กล่าวว่า “ตัวแปรในกลุ่มลักษณะสถานการณ์ ได้แก่ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียน กับครู การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย และการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้ปกครอง ตัวแปรในกลุ่มจิตลักษณะเดิม ได้แก่ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน และความเชื่ออำนาจภายในตน ตัวแปรในกลุ่มจิตลักษณะ ตามสถานการณ์ คือ เจตคติต่อความขยันหมั่นเพียรในการเรียน เป็นตัวแปรพยากรณ์ที่ดีของความขยันหมั่นเพียร ในการเรียนของนักเรียน”

จากการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน พบว่า ตัวแปรพยากรณ์ที่ดีของความขยันหมั่นเพียร ในการเรียนของนักเรียน มี 4 ตัวแปร ได้แก่ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความเชื่ออำนาจภายในตน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียน กับครูและการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย ดังนั้นผลการวิจัยนี้จึงสนับสนุนสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2 เป็นบางส่วน เพราะว่า ตัวแปรที่ไม่เป็นตัวแปรพยากรณ์ที่ดีของความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนใช้ไม่ได้ในยุคสมัยนี้ เช่น การส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้ปกครอง ตัวแปรเจตคติต่อความขยันหมั่นเพียรในการเรียน และลักษณะมุ่งอนาคตและ ควบคุมตนเด็กล้วนมีเจตคติในทางลบต่อความขยันหมั่นเพียรก็เป็นได้ ซึ่งมีเหตุผลสนับสนุน ดังนี้

แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เป็นตัวแปรพยากรณ์ที่ดีของความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียน เนื่องจาก แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นความปรารถนาที่ได้รับความสำเร็จในกิจกรรมต่าง ๆ มีความต้องการที่จะเป็นผู้นำในการทำงาน อย่างอิสระ มีความเพียรพยายามที่จะทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค เพื่อให้บรรลุเป้าหมายอันสูงเด่นที่ตั้งไว้ (ประสาธ อิศรปริดา 2538 : 115) บุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงจะมีคุณลักษณะเด่น คือ มีความกล้าคิด กล้าทำ กล้าตัดสินใจ กล้าเผชิญกับความสำเร็จหรือความล้มเหลว มีความมุ่งมั่น พยายาม อดทน ขอบทำงานที่ทำหยาบความคิด และทำหยาบความสามารถ มีความรับผิดชอบต่อนตนเอง มีความรอบรู้ในการตัดสินใจ และติดตามผลในการตัดสินใจ ของตนเอง (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ 2543 : 199) สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชัชลินี จุ่งพิวัฒน์ (2547 : 78) ที่ได้ ทำการวิจัยเพื่อศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนเวียงสระ

อำเภอเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลการวิจัยพบว่า ตัวแปรแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความขยันหมั่นเพียรในการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับ สุนทรียา ยอดไกรศรี (2547 : 91) ที่ทำการวิจัยเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดอุดรธานี ผลการวิจัยพบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ จงลักษณ์ สีหาราช (2548 : 87) ที่ได้ทำการวิจัยพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อความมานะอดสาหะในการเรียน ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ส่งผลเชิงบวกต่อความมานะอดสาหะในการเรียนของนักเรียน

ความเชื่ออำนาจภายในตน เป็นตัวแปรพยากรณ์ที่ดีของความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียน เนื่องจาก ความเชื่ออำนาจภายในตน เป็นความเชื่อหรือการรับรู้ว่ามีสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับตนเองเป็นผลมาจากการกระทำของตนเอง ซึ่งผลจะเป็นอย่างไร ตนเองสามารถควบคุมได้และสามารถจัดการกับภาวะคุกคามในชีวิตด้วยตนเอง (Rotter 1982 : 171-172) บุคคลที่มีความเชื่ออำนาจภายในตน จะมีลักษณะเป็นคนที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความเชื่อมั่นในเหตุผลและการตัดสินใจของตนเอง ทำงานโดยใช้กระบวนการในการแก้ปัญหา ทำงานเป็นระบบ และเป็นระเบียบ มีความตั้งใจในการศึกษาหาความรู้เพื่อปรับปรุงตนเองให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมนั้น ๆ (Strickland 1988 : 236-238, อ้างถึงใน สุจิตรา ดิษธรรม 2551 : 21-22) ผู้ที่มีความเชื่ออำนาจภายในตนจะเป็นผู้ที่มีความกระตือรือร้น เพียรพยายาม มุ่งมั่นในการทำงาน เชื่อมั่นในความสามารถของตนเองและตั้งใจศึกษาหาความรู้อยู่เสมอ สอดคล้องกับ งานวิจัยของ พิทักษ์ วงแหวน (2546 : ก-ข) ที่ได้ศึกษาปัจจัยพหุระดับที่ส่งผลต่อพฤติกรรมใฝ่เรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ ผลการวิจัยพบว่า ตัวแปรความเชื่ออำนาจภายในตนมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมใฝ่เรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับ สิทธิมา สุทธิศักดิ์ (2549 : 79) ที่ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับความสามารถในการแก้ปัญหา ด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1 พบว่า ความเชื่อมั่นในตนเองมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการแก้ปัญหาด้านการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับ อมรรัตน์ กรมรินทร์ (2553 : 68) ที่ได้ทำการวิจัยเพื่อเปรียบเทียบความมุ่งมั่นในการเรียนและเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่มีความเชื่อมั่นในตนเองสูง มีความมุ่งมั่นในการเรียนสูง

สัมพันธ์ภาพระหว่างนักเรียนกับครู เป็นตัวแปรพยากรณ์ที่ดีของความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียน เนื่องจาก สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู คือ การปฏิบัติตนของนักเรียนที่มีต่อครูและการปฏิบัติตนของครูที่มีต่อนักเรียน ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน หากนักเรียนและครูมีสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน จะทำให้นักเรียนเคารพ รัก ศรัทธาในครูของเขาด้วยความจริงใจ หากครูสามารถครองหัวใจนักเรียนได้แล้ว ความรู้สึกที่ดีต่อกันจะสร้างสรรค์บรรยากาศในการเรียนการสอนให้สดชื่น มีความรัก ความผูกพัน เอื้ออาทร ให้อภัยต่อกัน และนักเรียนจะเกิดความรู้สึกสนใจ อยากเรียน มีความกระตือรือร้น มุ่งมั่นในการเรียน (ธเนศ ขำเกิด 2533 : 7) หากครูให้ความรัก ความเอาใจใส่ต่อนักเรียน ให้ความเป็นกันเองกับนักเรียน ให้คำปรึกษาเมื่อนักเรียนมีปัญหา จะทำให้นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อครู ส่งผลให้นักเรียนตั้งใจและเอาใจใส่ต่อการเรียน มีความขยันหมั่นเพียรในการเรียนเพิ่มมากขึ้น (ชัชลินี จุงพิวัฒน์ 2547 : 44) สอดคล้องกับงานวิจัยของ นุชนาท เนติพัฒน์ (2550 : 104) ที่ได้ทำการศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนในเครือมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียล แห่งประเทศไทย พบว่า ตัวแปรสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูมีอิทธิพลเชิงบวกต่อความขยันหมั่นเพียร

การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย เป็นตัวแปรพยากรณ์ที่ดีของความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนตัวสุดท้ายซึ่งถ้าไม่รวมกับตัวแปรพยากรณ์ที่ดีตัวอื่น ๆ อาจจะไม่ใช่ตัวแปรพยากรณ์ที่ดีของความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียน จึงส่งผลให้ค่า β ติดลบ การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยจะช่วยเสริมสร้างความเป็นตัวของตัวเองให้แก่ลูก มีการปกครองด้วยเหตุผล พยายามฝึกฝนอบรมสั่งสอนให้ลูกรู้จักช่วยตนเองตามความสามารถ (นงลักษณ์สินสืบผล 2526 : 207-208) ทำให้ลูกเป็นผู้มีความรับผิดชอบสูง มุ่งมั่นในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ให้ประสบผลสำเร็จ เพราะการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย จะทำให้เด็กมีจิตใจที่เข้มแข็ง มีความมุ่งมั่น ขยัน เพียรพยายามที่จะทำสิ่งต่าง ๆ ให้สำเร็จ ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค และสามารถก้าวไปสู่ความสำเร็จตามที่ตนปรารถนาได้ เนื่องจากได้รับการเลี้ยงดูอย่างเอาใจใส่ ยุติธรรม ไม่เข้มงวดกวดขันเกินไป ผู้ปกครองยอมรับในความสามารถของเด็ก ให้การสนับสนุนในสิ่งที่เด็กสนใจ ยินดีรับฟังความคิดเห็นและให้ความช่วยเหลือตามสมควร และสอดคล้องกับ นันทวัน พนมเขต (2543 : 68) ที่ได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาปัจจัยบางประการที่มีความสัมพันธ์กับความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการวิจัยพบว่า ความขยันหมั่นเพียรในการเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผู้บริหาร ครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา สามารถนำผลการวิจัยไปเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมทั้งในการเรียนการสอนและกิจกรรมเสริม เพื่อช่วยส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้มีความขยันหมั่นเพียรในการเรียนมากขึ้น โดยจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีบรรยากาศของสัมพันธภาพที่ดีระหว่างนักเรียนกับครู คอยกระตุ้นให้นักเรียนมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ให้นักเรียนได้ฝึกแสดงออกบ่อย ๆ เพื่อเพิ่มความเชื่ออำนาจภายในตนเอง

1.2 ผู้ปกครองสามารถนำผลการวิจัยที่ได้ ไปเป็นแนวทางในการอบรมเลี้ยงดูและปลูกฝังให้บุตร ธิดาในปกครอง เป็นผู้มีความขยันหมั่นเพียรในการเรียน โดยสร้างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียน การส่งเสริมความเชื่ออำนาจในตน โดยการให้บุตรตั้งเป้าหมายในการเรียน เสริมแรงด้วยวิธีการให้รางวัลต่าง ๆ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับตัวแปรทั้ง 8 ตัวชุดนี้ โดยใช้เทคนิควิธีในการวิเคราะห์รูปแบบอื่น ๆ เช่น การวิเคราะห์เส้นทาง

2.2 ควรทำการศึกษาตัวแปรอื่น ๆ ที่คาดว่าจะส่งผลต่อความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียน นอกเหนือจากที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษา เช่น ความรับผิดชอบ ความสามารถทางสติปัญญา (IQ) และการอบรมเลี้ยงดูรูปแบบต่าง ๆ เป็นต้น

2.3 ควรทำการวิจัยปฏิบัติการเพื่อพัฒนารูปแบบหรือแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนมีความขยันหมั่นเพียรในการเรียนมากขึ้น

บรรณานุกรม

- จงลักษณ์ สีหาราช. โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อความมานะอุตสาหะในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา, 2548.
- ซังลินี จุงพิวัฒน์. ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนเวียงสระ อำเภอยะรัง จังหวัดสุราษฎร์ธานี. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2547.
- ไทยรัฐออนไลน์. “วิเคราะห์คะแนนโอเน็ต เหตุใดยังแย่.” ไทยรัฐ (หนังสือพิมพ์ออนไลน์) 29 มีนาคม 2557 (อ้างเมื่อ 3 เมษายน 2557). จาก <http://www.thairath.co.th/content/413042>
- ธเนศ ชำเกิด. “การจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่ดีในโรงเรียน,” วารสารมิตรครู. 9, 30 (พฤษภาคม 2533): 4.
- นงลักษณ์ สิ้นสับผล. จิตวิทยาทั่วไป. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2526.
- นุชนาท เนติพัฒน์. ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนในเครือมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียล แห่งประเทศไทย. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2550.
- นันทวัน พนมเขต. ปัจจัยบางประการที่มีความสัมพันธ์กับความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อำเภอกะทือรัง จังหวัดร้อยเอ็ด. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2543.
- ประสาธ อิศรปริดา. สารัตถะจิตวิทยาการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. มหาสารคาม: ม.ป.พ., 2538.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์พิมพ์ดี, 2543.
- พิทักษ์ วงแหวน. การศึกษาปัจจัยพระระดับที่ส่งผลต่อพฤติกรรมไม่เรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดศรีสะเกษ. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2546.
- วรภากรณ์ ทองสว่างแจ้ง. การพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของลักษณะมุ่งอนาคต และความมานะอุตสาหะในการเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา, 2549.
- สิทธิมา สิทธิศักดิ์. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับความสามารถในการแก้ปัญหาด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2549.
- สิริพร ดาวัน. ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนพิบูลวิทยาลัย จังหวัดลพบุรี. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2540.
- สุนทรียา ยอดไกรศรี. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดอุดรดิตถ์. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2547.
- สุภาภรณ์ ศศิดิลธรรม. ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความอุตสาหะในการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2543.

- อมรรัตน์ กรมรินทร์. การเปรียบเทียบความมุ่งมั่นในการเรียนและเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ดเขต 1 ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูและมีความ
เชื่อมั่นในตนเองแตกต่างกัน. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2553.
- อัญชลี พละสุนย์. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการคิดวิจารณ์ของนักเรียนของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, 2553.
- Rotter, J.B. *Generalized Expectancies for Internal Versus External Control of Rein For
Cement*. New York: Praeger, 1982.